

Instanța de fond: Judecătoria Cahul, sediul Taraclia – A. Mironov
Instanța de apel: CA Cahul – V. Movilă, E. Dvurecenschii, N. Veleva

DECIZIE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele ședinței
judecătorul
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Corten”,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Gospodăria Țărănească „Corten”, intervenient accesoriu Cooperativa Agricolă de Producție „Corten” împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, Societății cu Răspundere Limitată „Ingrotrans”, intervenient accesoriu „Plighin” cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea valorii de executare,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, prin care s-a admis parțial cererea apelantei Gospodăria Țărănească „Corten” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și s-a scutit parțial apelanta Gospodăria Țărănească „Corten” de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoria Cahul, sediul Taraclia din 04 octombrie 2017, stabilindu-i spre plată taxa de stat în mărime de 5000 lei,

C O N S T A T Ă :

La 23 septembrie 2016 GȚ „Corten” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, SRL „Ingrotrans”, intervenient accesoriu SRL „Plighin”, solicitând recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 15 august 2016, încheiat între GȚ „Corten”, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Ingrotrans”, în partea înstrăinării bunului gajat – recoltei (strugurilor de poamă), plantelor perene amplasate pe terenurile agricole cu suprafața totală de 173 535 m.p., situate în extravilanul satului Corten cu repunerea părților în situația inițială. Totodată, a solicitat în temeiul art. 86 alin. (1) și art. 88 alin. (1) CPC, amânarea achitării taxei de stat până la examinarea cauzei în fond, pe motiv că se află într-o situație financiară dificilă, fiind achitată suma de 100 lei în contul taxei de stat. (f.d. 3, 4-7, vol. I)

Prin încheierea Judecătoriai Taraclia din 26 septembrie 2016 s-a respins cererea GȚ „Corten” cu privire la amânarea plății taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de GȚ „Corten” și s-a acordat termen până la 10 octombrie 2016 de a achita taxa de stat în mărime de 2588,27 lei. (f.d. 27, vol. I)

La 05 octombrie 2016 SRL „Plighin” a achitat taxa de stat în sumă de 2588,27 lei, pentru reclamanta GȚ „Corten”, prin ordinul de plată nr. 105. (f.d. 30, vol. I)

Prin încheierea Judecătoriai Cahul, sediul Taraclia din 23 mai 2017 a fost atrasă în proces Cooperativa Agricolă de Producție „Corten” în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantei. (f.d. 133, vol. I)

La 18 iulie 2017 GȚ „Corten” a depus cerere de completare a cerințelor, solicitând constatarea nulității contractului de vânzare-cumpărare din 15 august 2016, încheiat între GȚ „Corten”, BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Ingrotrans” cu privire la înstrăinarea bunurilor gajate (plantațiile perene) amplasate pe terenurile agricole cu suprafața totală de 173 535 m.p. din extravilanul satului Corten și recoltei de poamă, cu repunerea părților în poziția inițială, precum și încasarea valorii de executare a contractului în mărime de 845 779,2 lei. (f.d. 146-149, vol. I)

De asemenea, prin încheierea din 18 iulie 2017 Judecătoria Cahul, sediul Taraclia a admis cererea GȚ „Corten” cu privire la amânarea plății taxei de stat în sumă de 22 411,73 lei până la pronunțarea hotărârii (f.d. 171, vol. I)

Prin hotărârea Judecătoriai Cahul, sediul Taraclia din 04 octombrie 2017 s-a respins acțiunea înaintată de GȚ „Corten”, intervenient accesoriu CAP „Corten” împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Ingrotrans”, intervenient accesoriu SRL „Plighin”, cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare și încasarea valorii de executare, ca fiind neîntemeiată. S-a încasat de la GȚ „Corten” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 22 411,73 lei. (f.d. 201, 205-208, vol. I)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 11 octombrie 2017 GȚ „Corten”, reprezentat de avocatul Jecov Nicolae a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții, prin care a admite acțiunea integral. (f.d. 218, vol. I) Ulterior, la 13 noiembrie 2017 a depus apel motivat, prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, în temeiul art. 85 alin. (4) CPC, în legătură cu starea financiară precară, fapt confirmat prin acte justificative. (f.d. 226-229, vol. I)

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 20 noiembrie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către GȚ „Corten” și s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 10 000 lei în termen de 20 zile de la data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei GȚ „Corten” că în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. (f.d. 240-241, vol. I)

Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018 s-a admis parțial cererea apelantei GȚ „Corten” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, s-a scutit parțial GȚ „Corten” de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel,

stabilindu-i-se spre plată taxa de stat în mărime de 5000 lei în termen de 20 zile din momentul devenirii irevocabile a încheierii. (f.d. 41-41, vol. II)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la data de 29 martie 2018 GȚ „Corten” a depus cerere de recurs, prin care a solicitat casarea încheierii Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, cu emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care a admite integral cererea de scutire de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel în temeiul art. 85 alin. (4) CPC, pe motiv că se află într-o stare financiară dificilă. (f.d. 43-44, vol. II)

În motivarea recursului recurenta a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată, deoarece concomitent cu cererea de apel au fost prezentate și probe materiale care confirmă starea materială precară, lipsa veniturilor și a altor surse care ar aduce un careva profit GȚ „Corten”.

A menționat că, instanța de apel a luat în considerație probele materiale care confirmă starea economică dificilă a apelantei, însă neîntemeiat a admis doar parțial cererea de scutire de la plata taxei de stat, obligând-o să achite suma de 5000 lei.

A mai indicat că nu dispune de bunuri materiale, care ar fi posibil de realizat pentru a obține careva surse întru achitarea taxei de stat, or, unicul bun, care aducea profit, a fost preluat de Bancă nelegal împreună cu roada anului 2016.

În conformitate cu art. 425 CPC termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că recurenta GȚ „Corten” a depus recurs la data de 29 martie 2018 asupra încheierii Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, în termen. (f.d. 43-44, vol. II)

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) CPC cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă cu plata taxei de stat.

GȚ „Corten” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 04 octombrie 2017, fără achitarea taxei de stat. Ulterior, la 13 noiembrie 2017 GȚ „Corten” a depus apel motivat, totodată solicitând scutirea de la plata taxei de stat.

Curtea de Apel Cahul prin încheierea din 20 noiembrie 2017 nu a dat curs cererii de apel depusă de către GȚ „Corten” și a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 10 000 lei în termen de 20 zile de la data recepționării prezentei încheieri, precum și a explicat apelantului GȚ „Corten” că în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită. (f.d. 240-241, vol. I)

În ședința de judecată din 15 martie 2018 reprezentantul GȚ „Corten”, avocatul Jecov Nicolai a solicitat scutirea apelantei GȚ „Corten” de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel, invocând că starea financiară a apelantei este precară.

Curtea de Apel Cahul, prin încheierea din 15 martie 2018, a admis parțial cererea apelantei GȚ „Corten” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, a scutit parțial GȚ „Corten” de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, stabilindu-i-se spre plată taxa de stat în mărime de 5000 lei în termen de 20 zile din momentul devenirii irevocabile a încheierii. (f.d. 41-41, vol. II)

Dacă cererea de apel este depusă fără plata taxei de stat, în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În speță, instanța de apel s-a conformat prevederilor legale enunțate mai sus și reieșind din egalitatea în fața legii și justiției a părților și întru neadmiterea lezării dreptului liber la acces la justiție din cauza lipsei mijloacelor financiare pentru plata taxei de stat sugerat de practica CtEDO, a considerat de a admite parțial cererea apelantei GȚ „Corten” și a dispus scutirea parțială a apelantei de la plata taxei de stat.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În acest sens, prin încheierea recurată, instanța de apel a admis în parte cererea de scutire de la plata taxei de stat, apreciind necesitatea achitării taxei de stat în sumă de 5000 lei, din suma totală de 10 000 lei și a dispus a acorda apelantei termen de 20 de zile din momentul devenirii irevocabile a actului judecătoresc pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Colegiul menționează că scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este un drept al instanței de judecată, dictat de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03.12.1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel justificat a admis parțial cererea apelantei de scutire de la plata taxei de stat, nefiind probată necesitatea scutirii integrale de la plata acesteia.

În conformitate cu art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1353 din 03.11.2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier) gospodăria țărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole (denumite în continuare *terenuri*) și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești), având ca scop obținerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producții agricole. Art. 4 alin. (2) din legea sus-menționată prevede că membrii gospodăriei țărănești poartă răspundere solidară nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, cu excepția bunurilor care, potrivit CPC nu fac obiectul urmăririi.

Aici instanța de recurs reține că, în cadrul ședinței de judecată din 15 martie 2018 reprezentantul apelantei GȚ „Corten”, avocatul Jecov Nicolae a confirmat că membrii gospodăriei țărănești dețin terenuri, care sunt prelucrate de SRL „Plughin”.

Astfel, GȚ „Corten” nu a probat că și membrii gospodăriei țărănești sunt în incapacitate de a achita parțial taxa de stat în sumă de 5000 lei pentru examinarea cererii de apel.

De altfel, Curtea Europeană a reiterat în practica sa constantă și a statuat că, „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*vezi de exemplu: Tolstoy –Miloslavsky împotriva Regatului Unit, 13 iulie 1995, p. 61, cauza Larco și alții vs. României, hot. din 11 octombrie 2007, cererea nr. 30.200/03, p. 52-53*).

Important este că această limitare să nu aducă atingere art. 6 paragraful 1 din Convenție, și anume: să urmărească un scop legitim și să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*Kreuz menționată mai sus, § 55*).

Analizând prevederile normei descrise în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantei termen pentru înlăturarea neajunsurilor vizate.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427 lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Corten”.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018 .

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Maria Ghervas